

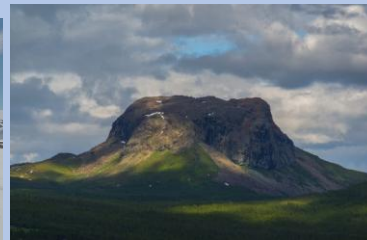
Sterkere sammen – under Polarsirkelen

POLARSIRKEL RÅDET

Møtet med kommunal- og forvaltningskomiteen Mosjøen torsdag 20. august 2026

Polarsirkelrådet – IPR

7 kommuner

- Polarsirkelrådet:
- **Håkon Lund (H)** Leder PR, Ordfører Lurøy
- **Hanne Davidsen (AP)** N.leder PR, Ordfører Nesna
- **Kjell-Idar Juvik** - Sekretariatsleder
- **Øvrige:**
- *Inger Monsen (AP), Ordfører Rødøy*
- *Geir Waage (AP), Ordfører Rana*
- *Paul Asphaug (SP), Ordfører Hemnes*
- *Trond Vegard (AP), Sletten, Ordfører Træna*
- *Sølvi Andersen (AP), Ordfører Hattfjelldal*

POLARSIRKEL
RÅDET

Polarsirkelrådet

7 av 18 kommuner på Helgeland

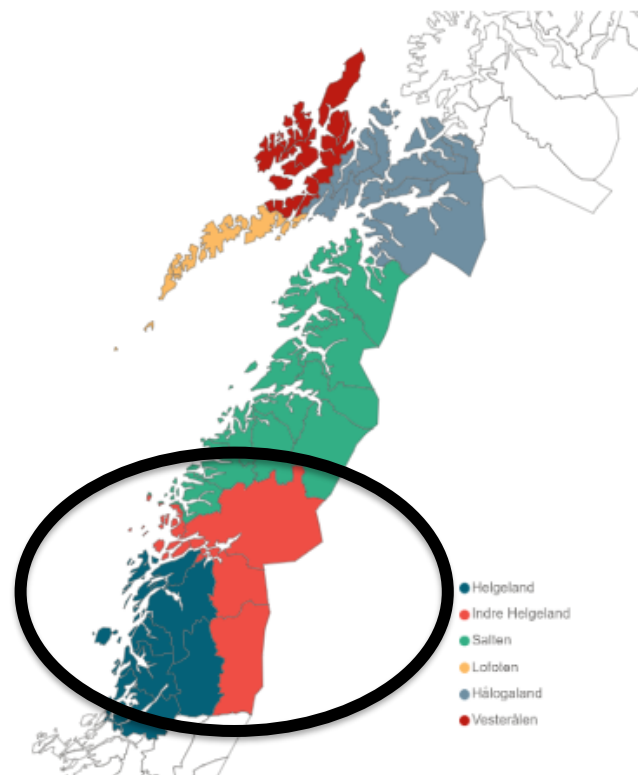
Interkommunale politiske råd i Nordland

Region, Kommune

Indre Helgeland

Interkommunalt politisk råd	Web-adresse
Helgelandsrådet	https://hel.no/
Hålogalandsrådet	https://www.halogalandsradet.no/
Lofotrådet	https://www.lofotradet.no/
Polarsirkelrådet	https://ihr.no/
Salten regionråd	https://salten.no/forside
Vesterålsrådet	https://vestreg.no/Aktuelt

Kommuner

Polarsirkelrådet

Innbyggere pr. 1. janaur 2026 *Endring pr. kommune er siste år:

Hattfjelldal kommune

Innb: 1255 (-19*)

Areal: 2683 km²

Hemnes kommune

Innb: 4486 (+1*)

Areal: 1594 km²

Lurøy kommune

Innb: 1953(+5*)

Areal: 265 km²

Nesna kommune

Innb: 1796 (+26*)

Areal: 202 km²

Rana kommune

Innb: 25 844(-83*)

Areal: 4463 km²

Træna Kommune

Innb: 442(-10*)

Areal: 16,5 km²

Rødøy Kommune

Innb: 1140 (-20*)

Areal: 711 km²

Nær Sverige Helgeland – Vesterbotn

Samarbeid: Reiseliv – Infrastruktur – Beredskap – Forsvar mm.

E12 - korridoren

KORTESTE VEI FRA NORGE TIL
UMEÅ - LULEÅ OG VASA - SENTRALE FINLAND

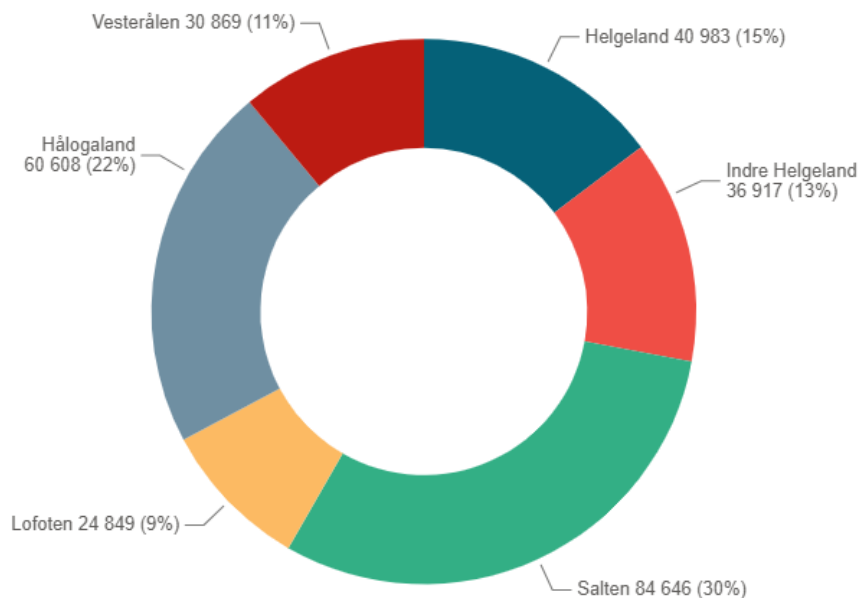
Befolkning 1.jan 2026

Nordland: 243 272 - Hele Helgeland 77 900

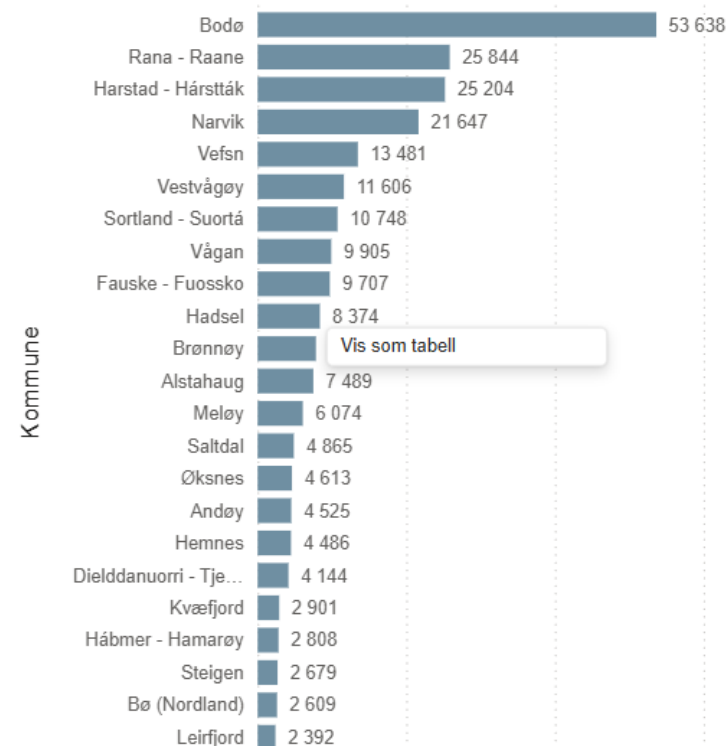
Polarsirkelrådet - 36 917 ca. 10 000 km²(landareal)

Befolkning 1. januar, etter region, 2026

Region ● Helgeland ● Indre Helgeland ● Salten ● Lofoten ● Hålogaland ● Vesterålen

Befolkning 1. januar, etter kommune, 2026

POLARSIRKEL
RÅDET

01222: Befolkning og kvartalsvise endringer, etter region og kvart

	2026K2	1-2 kv 2026	Endring i år	Endring 2.kv 25-26
	Befolkning	Folkevekst		
1826 Aarborte - Hattfjelldal	1249	-2	-6	-18
1828 Nesna	1780	-32	-16	39
1832 Hemnes	4491	10	5	9
1833 Rana - Raane	25802	-11	-42	-114
1834 Lurøy	1952	3	-1	-7
1835 Træna	456	5	13	6
1836 Rødøy	1129	9	-11	-19
	36859	-18	-58	-104

Polarsirkelrådet

Polarsirkelrådet - Befolkning 2. kvartal 2026 -18

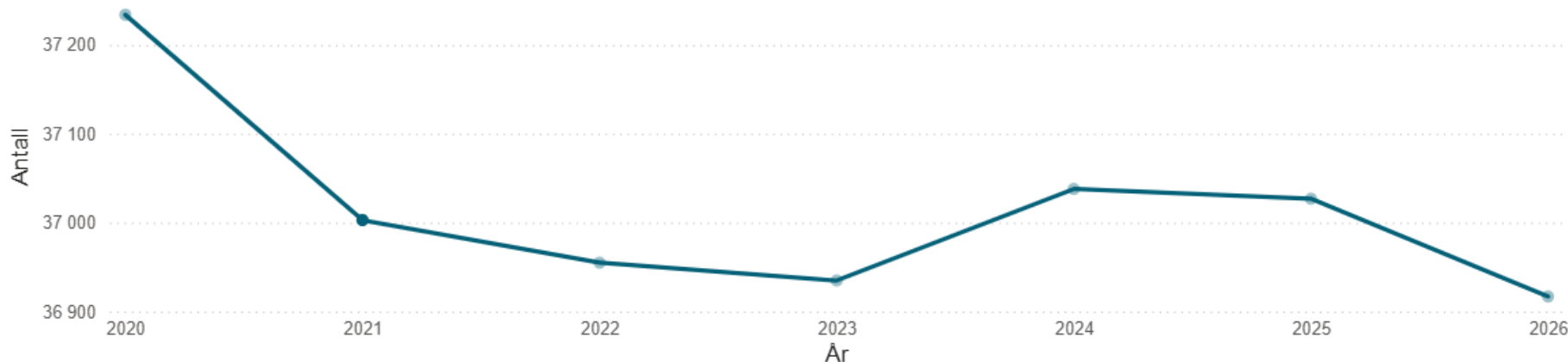
Utvikling Polarsirkelkommunene

2020-2026 - 317

**POLARSIRKEL
RÅDET**
2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026

Utvikling i Befolkning 1. januar, perioden 2020-2026

Endring i folketall, etter region, 2020-2026

Region	Antall endring	Prosent endring
Indre Helgeland	-317	-0,9 %
Hålogaland	137	0,2 %
Lofoten	295	1,2 %
Helgeland	354	0,9 %
Vesterålen	600	2,0 %
Salten	1 324	1,6 %

Endring i folketall, etter kommune, 2020-2026

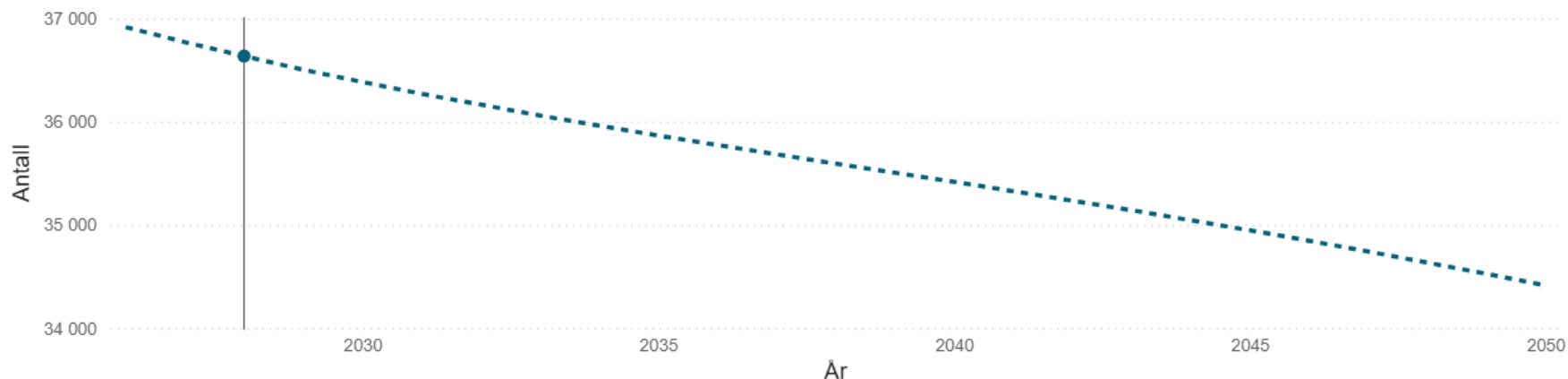
Kommune	Antall endring	Prosent endring
Rana - Raane	-340	-1,3 %
Rødøy	-73	-6,0 %
Aarborte - Hattfjelldal	-42	-3,2 %
Træna	8	1,8 %
Hemnes	32	0,7 %
Nesna	35	2,0 %
Lurøy	63	3,3 %

Utvikling Nordland

SSB fremskrevet til 2050

Eneste fylket med nedgang

Framskrevet folketall, 2026-2050, Hovedalternativet (MMMM)

Framskrevet endring i folketall, etter region, 2026-2050

Region	Antall endring	Prosent endring
Lofoten	521	2,1 %
Salten	-592	-0,7 %
Vesterålen	-1 021	-3,3 %
Hålogaland	-2 286	-3,8 %
Helgeland	-2 193	-5,4 %
Indre Helgeland	-2 504	-6,8 %

Framskrevet endring i folketall, etter kommune, 2026-2050

Kommune	Prosent endring	Prosent endring
Træna	124	28,0 %
Nesna	435	24,2 %
Lurøy	118	6,0 %
Hemnes	-274	-6,1 %
Rana - Raane	-2 559	-9,9 %
Rødøy	-130	-11,4 %
Aarborte - Hattfjelldal	-218	-17,4 %

**POLARSIRKEL
RÅDET**

NORDLAND BLIR EN STADIG MINDRE DEL AV NORGE

Folketallet i Nordland har stått nesten stille mens Norge har vokst kraftig

2000

Nordland: 239 109

Norge: 4 478 497

Nordlands andel: 5,34 %

2026

Nordland: 243 272 (+ 4 163)

Norge: 5 627 400 (+ 1 148 903 fle)

Nordlands andel: 4,32 %

NORGE +25,7 %

NORDLAND +1,7 %

NORDLAND HAR NESTEN STÅTT STILLE – MENS RESTEN AV NORGE HAR VOKST

Nordlands andel av Norges befolkning er redusert fra 5,34 % til 4,32 % siden 2000.

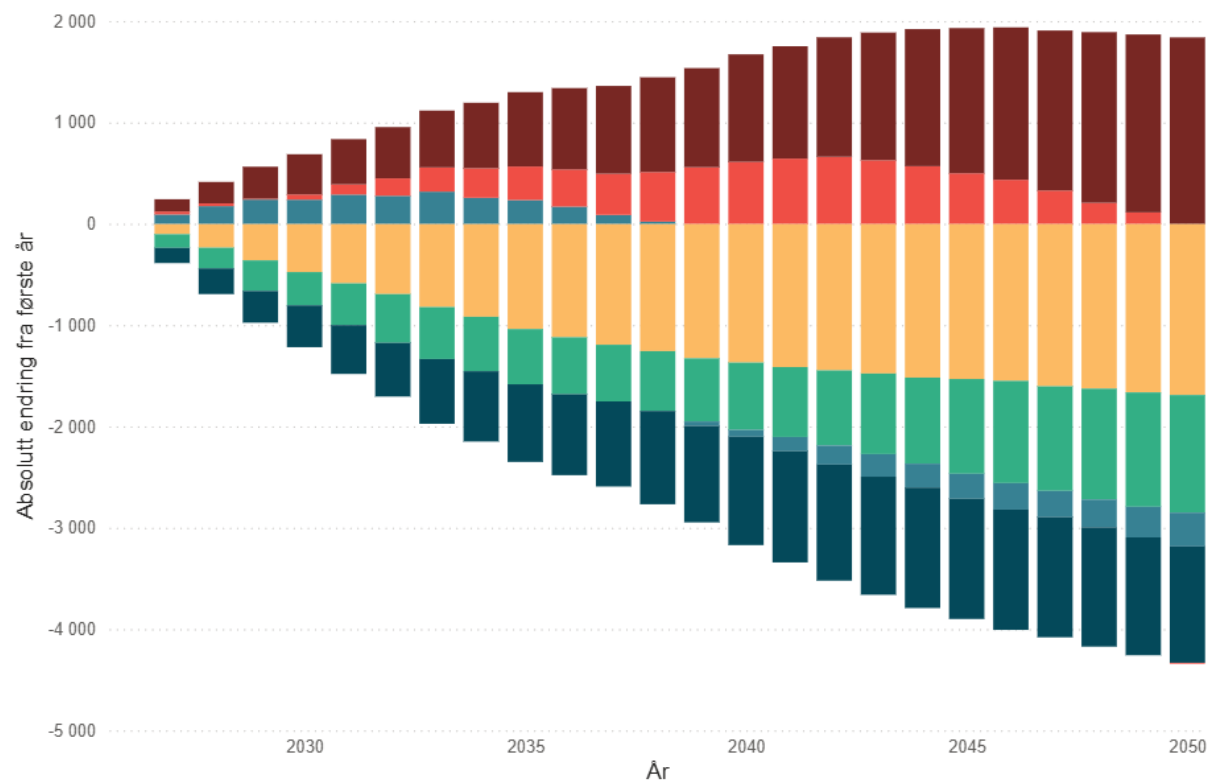
Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB), folkemengde per 1. januar 2000 og 2026.

Demografisk utfordring

Stort omstillingsbehov i kommunen, flytte resurser fra barnehage/skole til Eldreomsorg

Endringer i antall i ulike aldersgrupper, hvert år er sammenliknet med 2026

Aldersgruppe 0-24 år 25-34 år 35-44 år 45-69 år 70-79 år 80 år eller eldre

Framskrevet
befolkningsendring,
2026-2050

Aldersgruppe	Antall endring	Prosent endring
0-24 år	-1 690	-18 %
25-34 år	-1 160	-25 %
35-44 år	-334	-8 %
45-69 år	-1 149	-10 %
70-79 år	-10	-0 %
80 år eller eldre	1 839	74 %

**POLARSIRKEL
RÅDET**

Demografi – kampen om arbeidskraften

Befolkningsutviklingen må ses sammen med aldring og rekrutteringsbehov

Færre unge

Mindre ungdomskull gir press på rekruttering, skole og framtidig arbeidsstyrke.

Flere eldre

Sterk vekst i omsorgsbehov samtidig som tilgangen på arbeidskraft blir strammere.

Kompetanse

Regionen trenger utdanningstilbud nær folk og bedre kobling mellom utdanning og arbeidsliv.

Bolig og attraktivitet

Nye arbeidsplasser gir ikke automatisk nye innbyggere – boliger og gode lokalsamfunn må følge med.

Mål: Vekst i arbeidsplasser må gi vekst i innbyggertall – i hele regionen.

**POLARSIRKEL
RÅDET**

FÆRRE UNGE – FLERE ELDRE

Rask demografisk endring krever tid til omstilling

Dobbel utfordring

- Færre barn og unge gir lavere inntekter
- Flere eldre gir samtidig økte behov innen helse og omsorg
- Flere kommuner får store endringer på kort tid

Tjenestene kan ikke endres over natta

- Skoler, barnehager, bygg og bemanning må tilpasses
- Omstilling krever politiske prosesser og tid
- Kostnadene faller ikke like raskt som inntektene

Vårt forslag

- Overgangsordning ved store demografiske endringer
- Gradvis innfasing av større inntektsreduksjoner
- Eksempel: nedtrapping over 3 år i stedet for rask full virkning

DEMOGRAFIEN KAN ENDRE SEG RASKT – KOMMUNALE TJENESTER KAN IKKE OMSTILLES LIKE RASKT.

HELGELAND MOT 2035 – STORE MULIGHETER

Et stort og konkret potensial for ny verdiskaping og nye arbeidsplasser

7 000

mulige nye arbeidsplasser mot 2035

≈ 16 % vekst

SJØMAT

350–1 000 nye jobber
+ havbruk til havs

Havbruk til Havs TRÆNABANKEN

Potensial for ca.
80 000 tonn laks

KRAFT & NETT

Ca. 1 900 MW
mulig nytt forbruk

INDUSTRI

Ca. 1 500 direkte årsverk
+ 6 mrd. kr verdiskaping

REISELIV

Potensial for ca.
1 200 nye jobber

FORTRINN: Fornybar kraft • sterke industrimiljø • sjømat • naturressurser • ny Polarsirkelen lufthavn fra 2027

nye Mo i Rana lufthavn åpner sept 2027

POLARSIRKEL
RÅDET

Nytt lakseslakteri på Lovund i Lurøy

POLARSIRKEL
RÅDET

Nesna – Artic Seafarm landbasert oppdrett

POLARSIRKEL
RÅDET

Nytt hotell på Træna

Ytri Island Retreat

Muligheter:

Havbruk til havs - Helgeland

- Stort potensial
- Krever infrastruktur
- Samspill sjø og land
- Verdiskaping

store ringvirkninger

I Utror jobber vi for å etablere havbruk til havs på Trænabanken, utenfor kysten av Helgeland. Potensialet er enormt. I vår region har vi tung industriell kompetanse som har forsynt olje- og gassnæringen i årtier. Nå kan vi åpne nye vekstmuligheter for lokal industri. Havbruk til havs krever milliardinvesteringer. Våre planer vil kunne skape 2-3 000 nye industriarbeidsplasser på Helgeland bare de første ti årene.

- OE-rapport 2025-51 Juni 2025

Muligheter:

Produksjon Havvindmøller

Vindturbiner i havet: Nesna kommune og Westcon Helgeland satser på industriell havvind-produksjon!

Sterkere bo- og arbeidsregioner – staten må bidra

Helgeland er en av Nord-Norges viktigste vekstregioner innen industri, mineraler, kraft, havbruk. Verdiskapingen er høy,

Konkrete behov:

- flere statlige arbeidsplasser
- sterkere desentraliserte utdanningstilbud
- bedre planlegging mellom stat, fylke og kommuner
- raskere behandling av plansaker

**POLARSIRKEL
RÅDET**

2019 2020 2021 2022 2023 2024

NATURRESSURSER – MER AV VERDIENE MÅ BLI IGJEN LOKALT

Naturinngrep og lokal belastning må gi varige inntekter til vertskommunene

Ressursene ligger lokalt

- Vannkraft, ny kraftproduksjon og andre naturressurser
- Arealene og naturinngrepene ligger i vertskommunene
- Verdiene og kraften kommer hele landet til gode

Vertskommunene må få igjen

- Større og mer forutsigbar andel av verdiskapingen lokalt
- Sikre og utvikle etablerte ordninger for vannkraft
- Unngå uthuling av konsesjonskraft, eiendomsskatt og andre vertskommuneinntekter

Skal vi få mer kraft ...

- Kommunene må være villige til å stille areal og natur til disposisjon
- Lokal aksept krever tydelige og varige gevinster
- **Nye naturinngrep må gi reelle lokale ringvirkninger**

NATURINNGREP LOKALT → VERDISKAPING NASJONALT → EN RIMELIG ANDEL TILBAKE LOKALT

Skal kommunene bidra med mer natur til fellesskapet, må fellesskapet også bidra mer tilbake.

Plan- og konsesjonsprosesser

Et stort problem i hele Nord-Norge.

Det tar altfor lang tid å få avklart:

- Kraftnett
- Industriområder
- Næringsareal
- Mineralprosjekter

POLARSIRKEL
RÅDET

Behov:

- kortere behandlingstid
- bedre samordning mellom statlige etater

Arealpolitikk – lokale beslutninger må respekteres

- Lokaldemokratiet må veie tungt
- Statlige innsigelser brukes for ofte
- større respekt for lokale vedtak
- Eks:
- Skogvern
- Vindkraft
- Mineralutbygging
- Vern kontra Næringsutvikling (nye næringsareal, nett, øvrig infrastruktur)

NELGELANDSKONFERANSEN 2026

22.-23. April 2027
Mosjøen

Interkommunalt samarbeid

- Beredskap og samfunnssikkerhet
- Reiseliv og regional attraktivitet
- Næringspolitikk og verdiskaping
- Kommuneøkonomi og demografiske utfordringer

Mo i Rana • 23.–24. april • Meyergården Hotell

**POLARSIRKEL
RÅDET**

BEREDSKAP – SAMMEN ER KOMMUNENE STERKERE

Regionalt samarbeid om samfunnssikkerhet og beredskap

Hvorfor samarbeid?

- Små og store kommuner møter de samme beredskapskravene
- Lange avstander, øysamfunn og sårbar infrastruktur
- Kraft, industri, transport og kritiske samfunnsfunksjoner
- Behov for robuste fagmiljø og bedre samordning

Beredskapsprosjektet

- Styrke samarbeidet mellom kommunene i Polarsirkelregionen
- Dele kompetanse, planer, øvelser og erfaringer
- Bedre samhandling på tvers av kommunegrenser
- Styrke kommunenes samlede beredskapsevne

Hva vil vi oppnå?

- Mer robuste kommuner og tjenester
- Bedre forberedt på større hendelser og kriser
- Effektivt bruk av begrensede fagressurser
- Et sterkere regionalt beredskapssamarbeid

MÅL: Bygge sterkere beredskap gjennom regionalt samarbeid.

Et konkret eksempel på behovet for statlige virkemidler som støtter samarbeid mellom kommunene.

FELLES BARNEVERN – UTREDNING AV REGIONAL LØSNING

Hvordan sikre robuste og bærekraftige tjenester for barn og familier?

Bakgrunn

- Krevende å opprettholde robuste fagmiljø i hver kommune
- Rekruttering, kompetanse og sårbarhet er sentrale utfordringer
- Behov for bedre kapasitet ved akutte og komplekse saker
- Forprosjekt gjennomført i samarbeid mellom kommunene

Hva er utredet?

- Interkommunalt barnevern med Rana som vertskommune
- Felles fagmiljø og bedre utnyttelse av kompetansen
- Regionalt akutteam
- Tettere samarbeid om fosterhjem og oppfølging

Mulige gevinster

- Større og mer robuste fagmiljø
- Bedre rekruttering og kompetanse
- Mindre sårbarhet og bedre beredskap
- Bedre tjenester for barn og familier – uavhengig av bosted

MÅL: Likeverdige og robuste barneverntjenester i hele regionen.

Interkommunalt samarbeid kan gi bedre kvalitet og bærekraft enn at hver kommune skal løse alt alene.

**POLARSIRKEL
RÅDET**

FELLES ANSVAR – POLARSIRKELEN

Sammen om tidlig innsats for ungdom

Ny regional forebyggingstjeneste

- Ungdom 12–19 år
- Rana, Hemnes, Nesna, Lurøy, Træna og Rødøy
- Forebygge rus, kriminalitet, vold og utenforskap
- Tidlig innsats og tett oppfølging av ungdom og foresatte

Kommunene + politiet

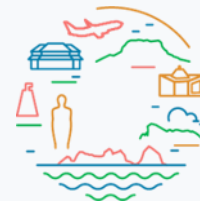
- Rana kommune er vertskommune
- Samlokalisert med politiets forebyggende enhet i Mo i Rana
- Del av Felles Ansvar Nordland
- Bygger på modellen fra Salten – i drift siden 2008

Oppstart høsten 2026

- Geir Misje Urnes – prosjektleder
- Anja Riise Rosen – prosjektmedarbeider
- 27 søkere til de to stillingene
- Etablering og oppfølging i seks kommuner

MÅL: Fange opp ungdom tidligere – før utfordringene blir store.

Et konkret eksempel på at kommunene kan løse krevende oppgaver bedre sammen enn hver for seg.

**POLARSIRKEL
RÅDET**

BEST HUR EVER – UNGDOMSMEDVIRKNING PÅ HELGELAND

Felles ungdomsråd på Helgeland – og sterkere ungdomsråd i kommunene

Hva vil vi oppnå?

- Et aktivt felles Helgeland ungdomsråd (HUR)
- Styrke ungdomsrådene i den enkelte kommune
- Mer reell ungdomsmedvirkning i politiske prosesser
- Gi unge større innflytelse på utviklingen av Helgeland

Bygge kompetanse og nettverk

- Opplæring og erfaringsutveksling mellom ungdomsrådene
- Felles møteplasser for ungdom fra hele Helgeland
- Styrke ungdommenes kunnskap om demokrati og påvirkning
- Ungdommene skal selv være drivkraften i arbeidet

Fra prosjekt til varig samarbeid

- Bygge en sterkere regional ungdomsstemme
- Knytte lokale ungdomsråd tettere sammen
- Utvikle gode modeller for ungdomsmedvirkning
- Mål om en varig struktur for samarbeid på Helgeland

UNGDOM SKAL IKKE BARE HØRES – DE SKAL HA REELL INNFLYTELSE

Sterkere ungdomsråd og regionalt samarbeid er også god distrikts- og demokratipolitikk.

**POLARSIRKEL
RÅDET**

Hva trenger regionen fra staten?

Tema meldt inn til kommunal- og forvaltningskomiteen

Bo- og arbeidsregioner

Styrke bosetting, kompetanse, bolig og regional utvikling.

Kommuneøkonomi

Rammevilkår for vertskommuner som legger til rette for nasjonal verdiskaping.

Arealpolitikk

Lokaldemokrati, raskere planprosesser og bedre samordning mellom stat og kommune.

Mobil og fiber

Digital infrastruktur for næringsliv, bosetting og beredskap.

Beredskap

Økte kommunale oppgaver må følges av kapasitet og finansiering.

Interkommunalt samarbeid

Bedre virkemidler for felles tjenester og robuste fagmiljøer.

**POLARSIRKEL
RÅDET**

Tre budskap til komiteen

Hva vi ønsker at Stortinget tar med seg fra Helgeland

1

Gi kommunene handlingsrom

Lokale beslutninger, forutsigbar kommuneøkonomi og raskere statlige prosesser.

2

Koble verdiskaping og bosetting

Når nasjonale ressurser utvikles lokalt, må lokalsamfunnene få varige ringvirkninger.

3

Bygg kapasitet før mulighetene forsvinner

Nett, digital infrastruktur, kompetanse, bolig og beredskap må komme i takt med investeringene.

Helgeland har ressursene og mulighetene – vi trenger rammevilkår som gjør at de kan realiseres.

Nøkkeltall

- Antall BTA (m2) per bruker i sykehjem
 - Norge - 110 (100-125)
 - Sverige - 77
 - Finland - 50
 - «Gamle» Selfors sykehjem (80 brukere, 4500 m2, avviklet i 2017) - 56
 - «Nye» Selfors sykehjem (Samme brukere, 8500 m2, åpnet i 2017) – 106
 - Solsiden (
- Samlet investering (MNOK) ved 100 beboere
 - Norge – 692
 - Sverige – 484
 - Finland – 311
- Driftskostnader til tjenesteproduksjon
 - + 20 prosent i «nye» Selfors sykehjem
 - + X prosent i Solsiden

Hva må løsningene inneholde?

- Færre krav/begrensninger til investeringstilskuddet
 - Utnytte mulighetene for fleksible bo og tjenestetilbud for ulike målgrupper
 - Digitale løsninger likestilles med bemanning (alt som kan må digitaliseres)
 - Dekke kostnader til velferdsteknologi
- Økt fleksibilitet i krav til boenheter og sammensetninger av målgrupper
 - større lokal handlingsfrihet i valg av størrelse, organisering og målgruppesammensetning i boligutbyggingen
- Konkretisere tiltakene i Eldreboligprogrammet
- Muligheten til å omgjøre bygg til annet formål innenfor kommunen

Takk for oppmerksomheten

POLARSIRKEL
RÅDET

